

استاندارد

OHSAS 18001:2007

www.ketab.ir

بریتانیا موسسه استاندارد British Standards Institution	سرشناسه:
استاندارد OHSAS18001:2007 سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی / (موسسه استاندارد بریتانیا)	عنوان و نام پدیدآور:
ترجمه ریحانه ضیائی	موضوعات نشر:
تهران، دیدار پارسیان، یارسان کیفیت، 1390.	مشخصات ظاهری:
108 ص؛ جدول، نمودار؛ 19/5x9 س م.	شابک:
1- 48 - 5592 - 600 - 978، 30000 ریال	وضعیت فهرست نویسی: فیفا
فارسی - انگلیسی	یادداشت:
Occupational health and safety management system: requirements, 2007	عنوان اصلی:
این کتاب قبلاً تحت عنوان مجموعه استاندارد ارزیابی ایمنی و سلامت حرفه ای با ترجمه موسسه مطالعات بهره وری و منابع انسانی توسط انتشارات سرآمد در سال 1388 منتشر شده است.	یادداشت:
بهداشت صنعتی	موضوع:
ایمنی صنعتی	موضوع:
سلامتی	موضوع:
ضیائی، ریحانه، 1363، مترجم	شناسه افزوده:
RC967/م8 1390	رده بندی کنگره:
658/382	رده بندی دیویی:
2475248	شماره کتابشناسی ملی:

نام کتاب: استاندارد OHSAS 18001:2007 سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی

مترجم: ریحانه ضیائی

ناشر: نشر دیدار پارسیان با همکاری شرکت بارسان کیفیت

ویراستار: مینا رضایی، حدیث رستمی

چاپ اول: 1390

شمارگان: 1000 عدد

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ البرز نوین

شابک: 1- 48 - 5592 - 600 - 978

قیمت: 30000 ریال

آدرس محل پخش: تهران، میرداماد، میدان مادر، برج بیژن، طبقه 4، واحد 1

کلیه حقوق این کتاب متعلق به شرکت بارسان کیفیت (QAL-IRAN) می باشد.

فهرست

صفحه

عنوان

۱	پیشگفتار
۴	مقدمه
۱۰	۱- دامنه کاربرد
۱۱	۲- انتشارات مرجع
۱۲	۳- واژگان و تعاریف
۱۹	۴- الزامات سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی
۱۹	۴-۱- الزامات عمومی
۱۹	۴-۲- خط مشی ایمنی و بهداشت شغلی
۲۰	۴-۳- طرح ریزی
۲۰	۴-۳-۱- شناسایی خطر، ارزیابی ریسک و تعیین کنترل ها
۲۳	۴-۳-۲- الزامات قانونی و سایر الزامات
۲۴	۴-۳-۳- اهداف و برنامه ها
۲۵	۴-۴- اجرا و عملیات
۲۵	۴-۴-۱- منابع، وظایف، مسئولیت، پاسخگویی و اختیار
۲۷	۴-۴-۲- صلاحیت، آموزش و آگاهی
۲۸	۴-۴-۳- ارتباطات، مشارکت و مشاوره
۲۸	۴-۴-۳-۱- ارتباطات
۲۸	۴-۴-۳-۲- مشارکت و مشاوره
۲۹	۴-۴-۴- مستند سازی
۳۰	۴-۴-۵- کنترل مستندات
۳۱	۴-۴-۶- کنترل عملیات
۳۲	۴-۴-۷- آمادگی و واکنش در شرایط اضطراری

صفحه	عنوان
۳۳	۵-۴- بررسی
۳۳	۴-۵-۱- اندازه گیری و پایش عملکرد
۳۴	۴-۵-۲- ارزیابی انطباق
	۴-۵-۳- بررسی رویداد، عدم انطباق، اقدام اصلاحی
۳۵	و پیشگیرانه
۳۵	۴-۵-۳-۱- بررسی رویداد
۳۵	۴-۵-۳-۲- عدم انطباق، اقدام اصلاحی و پیشگیرانه
۳۶	۴-۵-۴- کنترل سوابق
۳۷	۴-۵-۵- ممیزی داخلی
۳۸	۴-۶- بازنگری مدیریت
	پیوست الف- تطابق میان ISO 14001:2004 ، ISO 9001:2000 ،
۴۰	OHSAS18001:2007
	پیوست ب- تطابق میان OHSAS 18001 ، OHSAS 18002
۴۴	و خطوط راهنمای ILO-OSH:2011
۵۱	منابع

مقدمه

شرکت QAL-UK (Quay Audit Limited) از سال ۱۹۹۶ فعالیت خود را در کشور انگلستان آغاز نموده و تحت نظارت مرجع اعتباردهی (Accreditation Service for Certifying Bodies-EUROPE) ASCB اتحادیه اروپا می باشد.

QAL-IRAN نیز به عنوان نماینده انحصاری شرکت بین المللی QAL در خاورمیانه با مرکزیت ایران در سال ۱۳۸۷ فعالیت خود را در زمینه ممیزی سیستمهای مدیریتی و ارائه خدمات آموزشی آغاز نموده و با استفاده از نیروی انسانی متخصص و کارآمد در صدد ارائه خدمات با کیفیت برتر و قابل دسترسی برای کلیه مشتریان خود می باشد.

OHSAS به معنای "سری ارزیابی ایمنی و بهداشت شغلی" در این راستا سیستم ایمنی و بهداشت شغلی پرسنل تدوین شده است تا ضمن کمک به سازمانها برای شناسایی خطرات و ریسکهای احتمالی موجود به کارکنان اطمینان خاطر مناسب برای کار و فعالیت اثر بخش را فراهم نماید. به همین منظور استقرار این سیستم در تمام سازمانهای تولیدی و خدماتی به عنوان سیستمی پیشگیرانه و مطمئن پیشنهاد می گردد.

شرکت QAL-IRAN جهت سهولت در مقاصد آموزشی و فرهنگ سازی در زمینه استاندارد سیستم مدیریت زیست محیطی اقدام به تهیه و تدوین این کتاب نموده است.

امید است این مجموعه برای استفاده کنندگان مفید واقع شود.

زمان ۱۳۸۹

حمیدرضا مرادی

رئیس هیئت مدیره

پیشگفتار

این مجموعه استاندارد ایمنی و بهداشت شغلی (OHSAS) به همراه OHSAS 18002 ، خطوط راهنما برای استقرار OHSAS 18001 ، در پاسخ به تقاضای مشتریان تدوین شده است تا یک استاندارد الزام آور برای سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی باشد که بتوانند در مقایسه با سایر استاندارد های مدیریتی بین المللی ، مورد ارزیابی و صدور گواهینامه قرار گیرند. استاندارد OHSAS 18001 با سیستمهای مدیریت کیفیت ISO 9001:2000 و مدیریت محیط زیست ISO 14001 به صورت سازگار تدوین شده است تا یکپارچه سازی سیستم های مدیریت کیفیت برای سازمان هایی که تمایل به آن دارند ، را میسر نماید

این استاندارد در هنگام لزوم، مورد بازنگری و ویرایش قرار خواهد گرفت. به خصوص در زمانهایی که ویرایش جدیدی از ISO 9001 و ISO 14001 منتشر می شود، جهت اطمینان از تداوم سازگاری ذکر شده با این استاندارد ها، این بازنگری انجام میگردد. پیش نویس این استاندارد ، در تطابق با قواعد ارائه شده در مصوبات بخش ۲ از ISO/IEC تدوین شده است. ویرایش کنونی ، ویرایش اول (OHSAS18001:1999) که از نظر فنی مورد تجدید نظر قرار گرفته لغو می کند و جایگزین آن می شود.

تغییرات مهمی که در این ویرایش جدید نسبت به ویرایش قبلی به وجود آمده ، به شرح زیر است:

۱- در این ویرایش ، تاکید بیشتری بر "بهداشت" شده است.

۲- در ویرایش جدید بر خلاف ویرایش قبلی که OHSAS 18001 به عنوان یک مشخصه یا مستند بوده است، خود را به عنوان یک استاندارد معرفی میکند. این مساله نشان دهنده این است که OHSAS18001 بطور فزاینده ای بعنوان مبنایی برای استانداردهای ملی سیستم های ایمنی و بهداشت شغلی پذیرفته شده است.

۳- نمودار PDCA فقط در طول مجموعه فقط در بخش مقدمه آمده و از ابتدای هر بند اصلی حذف گردیده است.

۴- مراجع ذکر شده در بند ۲، تنها به مدارک بین المللی محدود گردیده است.

۵- تعاریف جدیدی اضافه شده و تعاریف قبلی مورد بازنگری قرار گرفته اند.

۶- در انطباق با ISO 14001:2004 بهبود قابل توجهی یافته و سازگاری بیشتری با ISO 9001:2000 پیدا کرده است.

۷- کلمه Acceptable Risk (ریسک قابل قبول) جایگزین کلمه Tolerable Risk (ریسک قابل قبول) شده است. (۱-۳)

۸- کلمه Accident (حادثه) در درون کلمه Incident (رویداد) آورده شده است. (۳-۹)

۹- تعریف کلمه Hazard دیگر شامل خسارت به اموال و محیط کار نمی شود. (۳-۶)

در این ویرایش این دیدگاه وجود دارد که این خسارت بطور مستقیم به مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی مربوط نمی شود، و در محدوده مدیریت مالی قرار دارد و باید ریسک خساراتی را که بر روی ایمنی

و بهداشت شغلی موثر هستند ، از طریق فرآیند ارزیابی ریسک سازمان شناسایی شده و بوسیله استفاده از کنترل های مناسب ریسک، تحت کنترل قرار گیرند.

۱۰- بندهای فرعی ۳-۳-۴ و ۴-۳-۴ با ISO 14001:2004 سازگاری دارند.

۱۱- الزام جدیدی برای درک سلسله مراتب کنترل ها به عنوان قسمتی از برنامه ریزی ایمنی و بهداشت شغلی معرفی شده است. (۱-۳-۴)

۱۲- مدیریت تغییر در ویرایش جدید به طور صریح مشخص شده است. (۱-۳-۴ و ۶-۴-۲)

۱۳- بند جدیدی تحت عنوان " ارزیابی انطباق " معرفی شده است. (۲-۵-۴)

۱۴- الزامات جدیدی برای مشارکت و مشاوره معرفی شده اند. (۴-۲-۳-۴)

۱۵- الزامات جدیدی برای بررسی رویدادها معرفی شده اند. (۴-۵-۱-۳)

مندرجات این استاندارد مدعی در بر داشتن کلیه مباحث مورد نیاز یک قرارداد نمی باشد. کاربران، مسئول بکارگیری صحیح آن می باشند. انطباق با این استاندارد به عنوان استاندارد ارزیابی ایمنی و بهداشت شغلی باعث مصونیت از تعهدات قانونی نمی گردد.

مقدمه

سازمان ها از هر نوع که باشند، به طور فزاینده ای علاقمند به دستیابی و اثبات عملکرد صحیح ایمنی و بهداشت شغلی صحیح از طریق کنترل ریسک های ایمنی و بهداشت شغلی خود، سازگار با خط مشی و اهداف ایمنی و بهداشت شغلی سازمان هستند. سازمانها این کار را در قالب قوانینی که دائما سخت گیرانه تر رفتار میکنند، توسعه خط مشی های اقتصادی و دیگر اقداماتی که شیوه های پسندیده ایمنی و بهداشت شغلی را ترویج می نمایند و توجه روز افزونی که از سوی طرفهای ذینفع در مورد موضوعات ایمنی و بهداشت شغلی ابراز می گردد، انجام می دهند.

بسیاری از سازمان ها جهت ارزیابی عملکرد ایمنی و بهداشت شغلی خود، "بازنگری" ها و یا "ممیزی" های ایمنی و بهداشت شغلی را انجام میدهند. با این همه ممکن است این "بازنگری" ها و "ممیزی" ها آنقدر کافی نباشد که سازمان در مورد برآورده شدن الزامات قانونی و خط مشی خود، چه در حال حاضر و چه در آینده، اطمینان حاصل نماید. اثربخش بودن این فعالیت ها مستلزم این است که در چارچوب یک سیستم مدیریتی نظام مند که با سازمان یکپارچه شده است، انجام شوند.

استاندارد های OHSAS که مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی را پوشش می دهند، برای این منظور تهیه شده اند که عناصر یک سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی اثربخش را برای سازمان ها فراهم آورند، تا با دیگر الزامات مدیریتی یکپارچه شوند و سازمان را

در دستیابی به اهداف ایمنی و بهداشت شغلی و اهداف اقتصادی یاری نماید. این استاندارد ها و همچنین سایر استانداردهای بین المللی برای آن تهیه نشده اند که با استفاده از آنها موانع تجاری غیر تعرفه ای ایجاد شود و یا تعهدات قانونی یک سازمان افزایش یا تغییر یابد.

استاندارد OHSAS الزاماتی را برای یک سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی تعیین می کند تا این توانایی را به یک سازمان بدهد که با در نظر گرفتن الزامات قانونی و اطلاعات مربوط به ریسکهای ایمنی و بهداشت شغلی، به ایجاد و استقرار خط مشی و اهداف بپردازد. هدف آن است که این استاندارد ها در همه سازمانها با هر اندازه و نوع به کار برده شود و با شرایط گوناگون جغرافیایی، فرهنگی و اجتماعی سازگار باشد. مبنای این نگرش در شکل ۱ نشان داده شده است. موفقیت این سیستم در یک سازمان به تعهد تمامی سطوح و بخشهای آن، مخصوصاً مدیریت ارشد بستگی دارد. این سیستم سازمان را قادر می سازد تا یک خط مشی ایمنی و بهداشت شغلی ایجاد نماید، اهداف و فرایندها را برای دستیابی به تعهدات خط مشی مستقر نماید، اقدامات مورد نیاز را برای بهبود عملکرد انجام دهد و انطباق سیستم را با الزامات این استاندارد اثبات نماید. هدف کلی این استاندارد بین المللی حمایت و ترویج شیوه های مناسب ایمنی و بهداشت شغلی است، به نحوی که در تعادل با نیازهای اجتماعی-اقتصادی باشد. لازم به ذکر است که